

Til lovforslag nr. L 49

Folketinget 2009-10

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 18. november 2009

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed

(Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.)

[af justitsministeren (Brian Mikkelsen)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. oktober 2009 og var til 1. behandling den 4. november 2009. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Dispensation fra bestemmelserne i Folketingets forretningsorden § 8 a, stk. 2, og § 13, stk. 1

Udvalget indstiller, at der dispenseres fra bestemmelsen i § 13, stk. 1, således at lovforslaget kommer til 3. behandling tidligere end 30 dage efter lovforslagets fremsættelse.

Udvalget indstiller, at der tillige dispenseres fra bestemmelsen i § 8 a, stk. 2, om, at sagen først må behandles i Tinget, 2 dage efter at offentliggørelsen af betænkningen har fundet sted.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 19. oktober 2009 dette udkast til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 32. Den 29. oktober 2009 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget. Den 4. november 2009 sendte justitsministeren supplerende høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

- Børnesagens Fællesråd,
- Center for Rets- og Politiforskning,
- People's Climate Action,

Stilladsarbejdernes Brancheklub af 1920 og
Vivi Bech.

Ministeren har overfor udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

Deputationer

Endvidere har følgende mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget:

- Byggefagenes Samvirke i København,
- Mellemfolkeligt Samvirke,
- Peoples Climate Action,
- Stilladsarbejdernes Brancheklub af 1920 og
12. december-initiativet.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 179 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse. Ministeren har besvaret 157 af de 179 stillede spørgsmål.

6 af udvalgets spørgsmål og justitsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

Eksperthøring

Udvalget har den 10. november 2009 afholdt en ekspert-høring. Program for høringen er omdelt på bilag 17 og kopi af 3 af oplægsholdernes PowerPoints er omdelt på bilag 24.

3. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (V, DF og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil redegøre for sin stilling til det stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for det stillede ændringsforslag.

4. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget er meget optaget af klimasagen og finder, det er godt, at København er vært for et så vigtigt, internationalt møde, som COP15 er. Vi er selvfølgelig også optaget af, at topmødet kan afsluttes med succes og munde ud i en forpligtende aftale.

Derfor er det også utrolig vigtigt for os, at det afgørende bliver forhandlinger, der peger fremad og er til gavn for mennesker og klima overalt i verden – og at dette ikke bliver ødelagt af voldelige konfrontationer. Og det er altafgørende, at der passes godt på vores fælles hovedstad, så den ikke bliver hærget af vold og hærværk.

Generelt om lovforslaget

Vi er store tilhængere af forsamlings- og ytringsfrihed, og vi tror på, at der er langt større udsigt til, at der bliver gjort noget for klimaet, hvis der er en stærk folkelig opbakning til det. Derfor glæder det os, at flere tusinde mennesker vil bruge demokratiets rettigheder og komme til København og deltage i demonstrationer og de flere hundrede andre aktiviteter i forbindelse med topmødet.

Vi har tidligere ved topmøder i andre lande set, at der kan forekomme vold og uroligheder. Vi mener, det er utrolig vigtigt at undgå dette. Men i Danmark har vi rigtig gode erfaringer med en fredelig afvikling af demonstrationer og andre aktiviteter både fra EU-topmødet i 2002 og FN's sociale topmøde i 1995. Derfor støtter vi varmt, at både politiet og de ngo'er, der planlægger de mange aktiviteter, følger den samme strategi denne gang og bruger mange ressourcer på at få dialogen bredt ud. Vi mener også, at det er rigtig positivt, at der gøres en stor indsats for at skabe og give den relevante information til de mange danske og udenlandske deltagere i demonstrationer og aktiviteter.

S, SF, RV og EL konstaterer, at Danmark har straffelovsbestemmelser, der retter sig mod grove optøjer, og at det ikke er disse, lovforslaget er målrettet mod. Dette bekræftes af ministerens svar på spørgsmål nr. 94, hvor ministeren erkender, at lovforslaget omhandler lovovertrædelser, hvor der ikke anvendes vold, men retter sig mod en særlig adfærd.

S, SF, RV og EL kritiserer, at lovforslaget hastes igennem. Det ses af det store antal spørgsmål, at der har været mange emner, hvor der har været brug for en juridisk afklaring. Vi kan også konstatere, at ministeriet i flere tilfælde har måttet berette, at man inden for det angivne tidspunkt ikke har kunnet gennemgå domme eller andre landes lovgivning. Vi skal beklage, at det under VKO-regeringen har været en ofte forekommende begivenhed, at lovforslag sjuskes igennem under stort tidspres og med kort høringsfrist, således at de forskellige organisationer ikke har haft den fornødne tid til at komme med ordentlige og grundige høringssvar.

Vi er ganske uforstående over for, at lovforslaget introduceres som et hasteforslag, først og fremmest fordi datoen for klimatopmødet længe har været kendt, men også fordi justitsministeren allerede i foråret 2009 skærpede en af straffelovens bestemmelser, som nu atter skærpes mindre end et halvt år efter. Der savnes således en udførlig begrundelse for forslagens nødvendighed, ligesom det må påpeges, at regeringen har

haft den fornødne tid til på et tidligere tidspunkt at kunne have fremsat et godt og grundigt gennearbejdet lovforslag.

S, SF, RV og EL er enige i, at man ikke ustraffet skal begå grove optøjer, og det har vi ganske megen lovgivning som retter sig imod. Vi skal beklage, at vi i Danmark nu får indført en lovgivning, der er meget vidtgående og ikke findes i sin lighed tidligere i dansk lovgivning eller i lande, vi normalt sammenligner os med.

Justitsministeren angiver både i lovforslaget og flere svar, at formålet med lovforslaget er at forebygge uroligheder, og i ministerens svar på spørgsmål nr. 69 anføres endvidere: »Sigtet med de foreslåede regler er bl.a. at bidrage til, at færre vil begå de omhandlede forbrydelser.« Det synes imidlertid ikke godtgjort, at lovforslaget er egnet til at forebygge uroligheder, idet ministeren ikke kender til viden herom, endsigse domme, der kan belyse udviklingen eller nødvendigheden.

Lovgivningens gennemskuelighed, forståelighed og klarhed

S, SF, RV og EL finder, at det er lovgivers forpligtelse at lave en så klar, gennemskuelig og forståelig lovgivning, sådan at enhver borger til ethvert tidspunkt kan indrette sig på lovgivningen med henblik på ikke at begå lovovertrædelser. Vi har set, hvordan uheldigt formuleret lovgivning, jf. knivloven (L 171 fra folketingsåret 2008-09), har ført til en utilsigtet kriminalisering af borgere, der i princippet er uskyldige. S, SF, RV og EL er på den baggrund nervøse for, at lovforslaget kan risikere at gentage den politiske fejltagelse, sådan at lovforslaget rammer forkert eller skævt.

S, SF, RV og EL mener, at man skal skride ind over for folk, der deltager i voldsomme og grove uroligheder. Men vi er stærkt betænkelige ved den sammenkædning, der sker af paragraffer for primært ikkevoldelige forseelser med paragraffen for grove uroligheder, således at borgeren udsætter sig for en straffeskærpelse trods det, at denne ikke er deltager i uroligheder. Der er således lagt op til, at borgere som reelt ikke deltager i uroligheder, kan straffes, fordi den generelle situation i et område har udviklet sig sådan, at det skønsmæssigt kan karakteriseres som uroligheder.

Vi mener, at lovforslaget giver visse udfordringer ikke bare for borgeren, men også for ordensmagten, der skal fortolke lovgivningen og bruge den i praksis. Det forbliver uklart, hvad der kan defineres som en grov forstyrrelse af den offentlige orden, og ligeledes er uroens område heller ikke klart defineret, således at man som borger faktisk kan rammes, selv om man er på vej væk fra en opløst demonstration. Ligeledes er det uklart, hvornår borgeren har forsæt, dvs. kendskab til, hvornår der er uroligheder. Alt i alt er der mange uklarheder, der gør det svært for borgeren at beskytte sig mod at blive ramt af straffeskærpelsen, og det finder vi er uhensigtsmæssigt og kalder på en præcisering.

Et eksempel på den upræcise formulering er definitionen af, hvor stort et område med uroligheder er, jf. følgende citat: »De foreslåede straffeskærpelsesbestemmelser omfatter ikke kun de gader, pladser og torve m.v., hvor der foregår uroligheder, men også gader m.v., der støder op til det sted, hvor urolighederne foregår, og som f.eks. kan anvendes som adgangs- eller flugtveje til og fra stedet.« Hvor urolighederne flytter sig, vil i sådanne tilfælde »som udgangspunkt hele om-

rådet omkring f.eks. boligblokkene eller bygningskomplekser været omfattet.« Det er indlysende, at det kan blive svært for en borger at vide, hvornår han eller hun ikke er omfattet af strafskærpelsen. Vi har i praksis set eksempler på, at det kan være svært at undslippe demonstrationer, som udvikler sig kaotisk, og at borgere således risikerer at komme i klemme mellem voldelige demonstranter og politi.

Det slås fast i ministerens svar på spørgsmål nr. 8, at det udelukkende er, hvis man befinder sig i periferien af et område, eller hvis det drejer sig om en enkelt person, at denne ikke kan regnes for en deltager i urolighederne og således omfattet af strafskærpelsen. Det finder S, SF, RV og EL meget vidtgående, og vi savner eksempler på, hvordan man kan beskytte sig mod at blive opfattet som en deltager i uroligheder, når man i virkeligheden blot er en tilfældig forbipasserende, der stiller sig op og ser på. Vi er optaget af, at lovforslaget skal ramme præcist og målrettet og finder, at arbejdet med lovforslaget ikke er tilendebragt.

Et andet eksempel på uklarheder er i ministerens svar på spørgsmål nr. 19, som angiver, at definitionen af, om noget er en grov forstyrrelse af den offentlige orden, afhænger af en konkret vurdering, og at der »blandt andet kan lægges vægt på karakteren og grovheden af de handlinger, som begås, på antallet af personer, som begår de pågældende handlinger, og på varigheden af det tidsrum, hvor handlingerne begås.« Eksemplet illustrerer, hvor uklart det er, hvad der er en grov forstyrrelse af den offentlige orden. Der vil således kunne lægges vægt på andre kriterier end de nævnte – og de forbliver ubeskrevne – og atter må vi konstatere, at det ikke er nemt for hverken borgeren eller politiet, endsigse domstolene at vurdere, hvad der ligger i lovteksten.

Om demonstrationer generelt fastlås det i ministerens svar på spørgsmål nr. 3, at en »mindre gruppe i en større demonstration normalt i sig selv ikke kan antages at indebære, at der foregår en grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden.« Med andre ord vil man godt kunne risikere tilfælde, hvor en lille gruppe på 30 demonstranter ødelægger en demonstration for et betydeligt større antal mennesker og dermed udsætter disse for at pådrage sig en strafskærpelse. Det finder S, SF, RV og EL ikke rimeligt, og vi gør opmærksom på politiets forpligtelse til at beskytte fredelige demonstranter.

S, SF, RV og EL noterer sig, at det er Justitsministeriets opfattelse, jf. svaret på spørgsmål nr. 5, at lovforslaget ikke medfører en klar retstilstand. Vi kan også se, at ministeren i sit svar på spørgsmål nr. 24 angiver, at EMRK's artikel 7 samt Menneskerettighedsdomstolens praksis ikke er til hinder for, at der i generelle retsregler benyttes formuleringer, som i større eller mindre grad er vage, og hvor fortolkningen og anvendelsen vil afhænge i praksis. Men S, SF, RV og EL skal beklage denne udvikling og bemærker, at Dommerforeningen ønsker »et betydeligt bedre lovgrundlag end det eksisterende.« Vi finder, at det er et vægtigt argument, at de, der bagefter skal arbejde med lovforslaget, også mener, at lovforslaget er vagt og upræcist.

S, SF, RV og EL er således enige med Institut for Menneskerettigheder (IMR) i, at det er »vanskeligt at gennemskue rækkevidden af lovforslaget«, og derfor vil vi stemme imod lovforslaget, men da VKO har tilkendegivet, at de vil gen-

nemføre lovforslaget, så vil vi stille ændringsforslag, der dels gør forslaget tidsbegrænset til én måned, dels indsætter nogle præciseringer.

Anvendelsesområde

S, SF, RV og EL noterer sig, at ministeren mener, at lovforslaget ikke er grundlovsstridigt og at ministeren ikke mener, at det rejser spørgsmål i forhold til EMRK og Menneskerettighedsdomstolens retspraksis.

S, SF, RV og EL er optaget af, at den danske model i fagrettlige konflikter kan bevares. Det indbefatter muligheden for at lave blokader og demonstrere.

Det skal indledningsvis bemærkes, at Rigsadvokaten ikke er bekendt med nyere tilfælde, der har inkluderet brugen af § 134 a i forbindelse med en faglig aktion. Men lovforslaget nævner intet specifikt om fagrettlige konflikter, og ministeren vil ikke give en garanti for, at lovforslaget ikke påvirker de faglige kampe. S, SF, RV og EL finder det derfor ikke godtgjort, at lovforslaget ikke vil kunne anvendes på faglige kampe i fremtiden. Ministerens svar er i flere tilfælde, at »i udgangspunktet« vil faglige kampe ikke være omfattet. Det betyder så omvendt, at muligheden faktisk eksisterer. Stilladsarbejderne Brancheklub af 1920 og Byggefagenes Samvirke tilkendegav i en deputation i Folketingets Retsudvalg, at uroligheder ofte forekommer ved faglige demonstrationer, hvilket underbygger, at lovforslaget kan tages i anvendelse.

Faglige kampe har hidtil været kendetegnet ved, at fagbevægelsens folk har indgået aftaler med politiet om, hvordan og hvornår der skal reageres, f.eks. i forhold til en blokade eller uro. Disse aftaler har medført overbærenhed og tolerance med et vist niveau af uroligheder. S, SF, RV og EL er i lighed med høringsvaret fra IMR bekymret for, at strafskærpelserne for ikkevoldelige aktioner vil signalere, at politiet skal gribe ind på et tidligere tidspunkt, end de ville have gjort på nuværende tidspunkt. Vi finder, at de nuværende aftaler mellem politi og fagforeninger fortsat skal kunne definere spillerummet for faglige konflikter.

S, SF, RV og EL bemærker, at ministeren ikke har svaret af- eller bekræftende på, om det er ministerens intention at gribe ind i flere faglige konflikter eller demonstrationer end i dag, jf. ministerens svar på spørgsmål nr. 112. Ministeren giver ligeledes heller ikke en garanti for, at lovforslaget ikke kan anvendes på faglige konflikter, jf. ministerens svar på spørgsmål nr. 86.

Strafskærpelsen

Det er S, SF, RV og EL's opfattelse, at der skal skrives ind over for grove og alvorlige uroligheder. Vi noterer os også, at lovforslaget primært er rettet mod dem, der ikke bruger vold, og endelig at lovforslaget ikke indeholder en nykriminalisering.

Vi er dog betænkelige ved den måde, lovforslaget er skruet sammen på, dels med uklare regler, dels sammenstillingen af en række paragraffer med § 134 a, hvor ministeren ikke har kunnet angive andre lande, der har lignende, vidtgående lovgivning.

Amnesty International angiver, at det er uhensigtsmæssigt at angive så detaljerede retningslinjer for det fremtidige straf-

niveau i de omfattede sager. S, SF, RV og EL mener, at det er et grundlæggende princip, at domstolen foretager udmålingen af straffe, og at vi derfor lovgivningsmæssigt skal afholde os fra detailregulering af straffeniveauet, indtil det arbejde, Straffelovsrådet sidder med om selv samme spørgsmål, er tilendebragt. Vi må gå ud fra, at regeringen er enig i, at det er vigtigt, at Staffelovrådet kommer med sin udtalelse om det principielle spørgsmål om, hvordan lovgiver hensigtsmæssigt kan tilkendegive, hvordan straffen for visse lovovertrædelser bør være i forskellige typesituationer, og at den derfor kan indse, at vi derfor bør vente med at lave lovgivning på denne måde som i dette lovforslag.

S, SF, RV og EL finder ikke, at argumentationen for proportionaliteten i bøderne har godtgjort de foreslåede bødestørrelser. I ministerens svar på spørgsmål nr. 21 slås det blot fast, »at regeringen lægger vægt på en konsekvent retshåndhævelse«, og at »straffen efter justitsministeriets opfattelse i højere grad end i dag afspejler den alvor og grovhed, som disse forbrydelser har, når de begås i forbindelser med grov forstyrrelse af den offentlige orden.« Vi savner en mere uddybende begrundelse, der sammenholdes med det andet faktum, at det også skal omfatte personer, som ikke anses for deltagere i uroligheder. Der er ligeledes ikke redegjort overbevisende for det nuværende straffniveau, således at det er muligt at vurdere, om der er behov for en straffskærpelse, og det er usædvanligt, at ministeren ikke er bekendt med nyere domme, der kan belyse straffniveauet for hærværk i sager, der vil være omfattet af de foreslåede straffskærpselsesregler, således at der foreligger et oplyst grundlag for nødvendigheden af straffskærpselsen. Og lige så usædvanligt er det, at det ikke er muligt at få oplyst, hvad straffskærpselsen konkret går ud på, hvilket ikke vides i forhold til hærværk, da ministeren ikke har kunnet pege på nyere domspraksis og dermed heller ikke på, hvilket straffniveau der skal tages udgangspunkt i, når det skal hæves.

I forhold til § 119, stk. 3, har Folketinget allerede en gang i år skærpet straffen (lov nr. 501, juni 2009) med den begrundelse, at der skulle kunne idømmes hårdere straffe i grove tilfælde. S, SF, RV og EL kan ikke forstå, at denne straffesammenhang nu er utilstrækkelig til at afspejle forbrydelsens grovhed. Dette forhold bliver ikke mindre mystisk af, at argumentationen for lovforslaget handler om at forebygge uroligheder, når ministeren ikke kan redegøre for konkrete domme på området.

Vi bemærker, at ministeren i svar på spørgsmål nr. 40 skriver: »Det er generelt ikke en betingelse for anvendelse af straffelovens § 119, stk. 3, at den pågældende person f.eks. først har fået mulighed for at slippe væk fra området, eller at en demonstration eller anden forsamling er blevet opløst af politiet.« Det er betænkeligt, eftersom den foreslåede straffskærpelse sigter på at ramme dem, der blot er tilstede, hvor der er uroligheder. Det må være et minimum, at disse mennesker får mulighed for at undslippe urolighederne, så de kan unddrage sig en straffskærpelse.

S, SF, RV og EL forstår, at lovforslaget ikke kan ses som et udtryk for, at man gøres ansvarlig for noget, andre har gjort, jf. ministerens svar på spørgsmål nr. 23, og at det er forsettet til uroligheder, der afgør skærpselsen. Vi bemærker i den an-

ledning, at det ikke er særlig klar defineret, hvornår man har forsæt.

Præventive anholdelser

S, SF, RV og EL konstaterer, at justitsministeren ikke mener, lovforslaget på dette område rejser spørgsmål i forhold til EMRK, men også at lovforslaget giver Danmark førertrøjen på i de nordiske lande, hvad angår tidsudstrækningen af præventive anholdelser, idet Norge har en tidsgrænse på 4 timer og Sverige på 6.

Vi konstaterer ligeledes, at præventive anholdelser er et alvorligt indgreb i den personlige frihed, da indgrebet foregår, før der er begået en kriminel handling, og altså alene på baggrund af en mistanke.

S, SF, RV og EL har tillid til politiet, men må anerkende, at når det går hårdt for sig, kan der ske fejlskøn, at disse er sjældent forekommende, men også at borgeren skal beskyttes mod vilkårligheder. Vi ønsker langt mere viden om, hvordan præventive anholdelser anvendes i dag, både i Danmark og i andre lande, og en dokumentation af behovet for udvidelse, før vi vil tage stilling til, om vi kan støtte en udvidelse.

Imidlertid er der allerede i dag brug for en række forbedringer af de præventive anholdelser i forhold til den ordening, der eksisterer i dag. Vi finder, at det bør være et klart og lovmæssigt formuleret kriterium, at der forud for en præventiv anholdelse skal være begået en strafbar handling eller foreligge et påbud fra politiet, som efterfølgende er blevet overtrådt. Der bør ligeledes være krav til dokumentation af forløbet og en indberetningsordening, således at en eventuel klagesag kan behandles så korrekt som muligt, og der bør altid oplyses herom til den tilbageholdte person. S, SF, RV og EL ser derfor på muligheden for ændringsforslag.

I ministerens svar på spørgsmål nr. 24 redegøres for retspraksis fra Menneskerettighedsdomstolen i forhold til præventive anholdelser, og det ser ud til, at disse er godkendt, når der har været en forudgående advarsel eller påbud til demonstranter fra politiet eller der forud for anholdelse har fundet en lovovertrædelse sted. Dette underbygger, at vi vil se på muligheden for forslag til ændringer. S, SF, RV og EL kan således ikke finde belæg for, at der kan anholdes en hel busfuld demonstranter, uden at der er et forudgående hændelsesforløb, således som justitsministeren udtalte på tv, jf. Steel mod Storbritannien.

Videoptagelser

S, SF, RV og EL er enige i, at politiet skal have mulighed for at kunne dokumentere et hændelsesforløb i efterforskningsmæssigt øjemed, således at de skyldige kan retsforfølges eller uskyldige frikendes.

Vi skal blot bemærke, at der på nuværende tidspunkt ikke er skabt klarhed over, hvorvidt det er lovligt at offentliggøre videoptagelser, når politiet f.eks. gerne vil modsvare en kritik om overdreven brug af magt, f.eks. i forbindelse med en demonstration.

Retsudvalget har haft ministeren i samråd om lovligheden af offentliggørelse af videoptagelser til andre formål end efterforskning, og ministeren kunne ikke redegøre herfor, hver-

ken i forhold til persondatalovens § 5 eller retsplejelovens § 818.

S, SF, RV og EL finder, at dette spørgsmål bør afklares inden topmødet, ligesom vi finder, der bør foreligge retningslinjer for, at det, der filmes, sker på en så objektiv måde som muligt, og hvordan en eventuel offentliggørelse skal ske, således at offentligheden har vished for, at det er det hele uredigerede materiale, der lægges frem.

Afsluttende bemærkning

S, SF, RV og EL vil stemme imod lovforslaget. Vi mener, at det at straffe mennesker og sætte dem i fængsel er så alvorligt, at der skal være dokumentation for behovet for lovændringer, og lovgivningen skal være klar, så borgeren har mulighed for at vide, hvad der er strafbart.

Der mangler stadig en række svar fra justitsministeren, derfor vil vi i en tillægsbetænkning efter 2. behandling af lovforslaget komme med yderligere bemærkninger og stille ændringsforslag.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Sambandsflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

Kim Andersen (V) Søren Pind (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) fmd. Marlene Harpsøe (DF) Dennis Flydtkjær (DF)

Tom Behnke (KF) Vivi Kier (KF) Simon Emil Ammitzbøll (RV) Karen Hækkerup (S) Maja Panduro Helle Dam (S) Julie Skovsby

(S) Anne Baastrup (SF) nfmd. Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) Lone Dybkjær (RV) Line Barfod (EL)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Sambandsflokkurinn havde ikke medlemmer i udvalget.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 3

Af *justitsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (V, DF, KF og LA):

1) Datoen »1. december 2009« ændres til »3. december 2009«. [Ændret tidspunkt for lovens ikrafttræden]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget foreslås tidspunktet for lovens ikrafttræden ændret til den 3. december 2009, da lovforslaget forventes tredjebehandlet af Folketinget den 26. november 2009.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	25	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurinn (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurinn (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Enhedslisten (EL)	4		

Oversigt over bilag vedrørende L 49

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Henvendelse af 30/10-09 fra Stilladsarbejdernes Brancheclub af 1920
3	Høringssvar, fra Politiforbundet
4	Høringssvar, fra Retspolitisk Forening
5	Høringssvar, fra Dansk Fængselsforbund
6	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
7	Høringssvar, fra Københavns Byret
8	Høringssvar, fra Institut for Menneskerettigheder
9	Høringssvar, fra Danske Advokater
10	Supplerende høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
11	Udkast til oplæg til eksperthøring
12	Godkendt tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
13	Henvendelse af 3/11-09 fra Vivi Bech
14	Foreløbigt program for Retsudvalgets høring om L 49
15	Pressemeddelelse: Høring om L 49 (Uro-pakken), den 6. november 2009
16	Henvendelse af 6/11-09 fra Center for Rets- og Politiforskning
17	Program for Retsudvalgets høring om L 49
18	Høringssvar, fra Amnesty International
19	Høringssvar, fra Østre Landsret
20	Høringssvar, fra Advokatsamfundet
21	Ny tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
22	1. udkast til betænkning
23	Høringssvar, fra Vestre Landsret
24	Kopi af PowerPointpræsentationer i forbindelse med udvalgets høring den 10. november 2009
25	Henvendelse fra People's Climate Action
26	Høringssvar, fra Den Danske Dommerforening
27	Henvendelse af 13/11-09 fra Børnesagens Fællesråd
28	Ændringsforslag, fra justitsministeren
29	Artikel af 13/11-09 fra CEPOS: »Lømmepakken rejser spørgsmål i forhold til den Europæiske Menneskerettighedskonvention«
30	2. udkast til betænkning
31	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 49

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelse af 30/10-09 fra Stilladsarbejdernes Brancheclub af 1920, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvad der skal til, for at borgeren har forsæt til uroligheder, herunder om det er nok, at deltageren registrerer, at der foregår »noget« eller

nogen smider med ting foran sig, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 3 Spm., om det i praksis kan lade sig gøre, at en gruppe på 30 mennesker ødelægger en demonstration på 100.000 mennesker ved at være voldelige, og om det er nok til, at de fredelige demonstranter kan have forsat til uroligheder, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om redegørelse for, hvordan regler og strafferammer er i lande, vi sammenligner os med på dette område, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm., om ministeren mener, at loven er klar, gennemskuelig og til at indrette sig efter for alle borgere, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om eksempler på, hvad der i straffeloven giver domme på 40 dage, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm., om lovforslaget i praksis vil ramme en situation som den, hvor skraldemænd blokerede indgangen til Vestforbrænding, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm., om Ulla Dahlerup, der kæmpede for ligeløn og ikke ville forlade en bus, ville have været omfattet af lovforslaget, og hvad konsekvensen ville have været for hende, hvis der udenfor havde været uroligheder, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om, hvor meget der skal til, før vi taler om, at der foregår uroligheder i et område - hvad er kriterierne herfor, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm., om ministeren er bekendt med forskning, eventuelt fra udlandet, om, hvordan strafskærpelser virker i forhold til uroligheder, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm., om de videooptagelser, der lægges op til at politiet skal foretage i stærkt øget omfang, også vil kunne bruges af forsvarere, hvis der efterfølgende kommer straffesager, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm. om, såfremt der er uroligheder i et område, hvorvidt en person, der er på vej til eller fra sit hjem, så også vil kunne fængsles, hvis han/hun kommer i nærheden af politiet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvor mange mennesker ministeren forestiller sig kan blive anholdt, henholdsvis uden at skulle for en dommer, og som skal for en dommer, i den værst tænkelige situation i forbindelse med topmødet i København i december, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, i hvilket omfang anklagemyndighed, dommere og forsvarsadvokater har afsat tid og plads til masseanholdelser og fremstillinger for retten i december, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm., om der vil kunne ske fængsling og domfældelse efter lovforslaget, såfremt en person bliver anholdt i Indre By, samtidig med at der er uro på Nørrebro, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm., om lovforslaget er undersøgt i henhold til den Europæiske Menneskerettighedskonvention, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om, hvordan en sag om en uretmæssig præventiv anholdelse føres, og om der kan rejses erstatning for en uberettiget præventiv anholdelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 18 Spm. om, hvordan lovforslaget er afstemt med grundloven og muligheden for at forsamle sig frit, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 19 Spm., om dommen fra EMD, Bukta vs. Hungary, er inddraget i overvejelserne i forhold til udformningen af lovforslaget, og hvilken betydning ministeren mener dommen har, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 20 Spm., om der findes retningslinjer for, hvor meget en bødestørrelse kan hæves, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 21 Spm., om der i fastsættelsen af forhøjelsen af bøderne er inddraget hensynet til proportionalitet i forhold til selve forbrydelsen, der måtte være begået, og hvorledes hensynet er inddraget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 22 Spm. om redegørelse for, hvor der i den strafferetlige lovgivning er lignende bødestørrelser fastsat, og hvorledes udviklingen i bødeniveauet inden for disse områder har været, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 23 Spm. om ministerens kommentar til Retspolitisk Forenings påstand om, at forsætkravet er tæt på at være et objektivt ansvar for andres handlinger, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 24 Spm. om kommentar til høringssvar fra Institut for Menneskerettigheder, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 25 Spm. om kommentar til høringssvar fra Danske Advokater, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 26 Spm. om udarbejdelse og oversendelse af et kort resumé på dansk af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse i Bukta vs. Hungary, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 27 Spm., om hvorfor regeringen vil tage ansatte, der normalt arbejder i grænsekontrollen, og sende dem til København under klimatopmødet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 28 Spm. om, hvor mange ansatte fra grænsekontrollen der under klimatopmødet skal gøre tjeneste andetsteds end ved grænserne, og hvor mange der så er tilbage ved de forskellige grænser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 29 Spm., om regeringen vil være med til at afsætte ekstra folk til at bevogte grænserne under klimatopmødet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 30 Spm. om, hvordan lovforslaget vil påvirke almindelige faglige kampe, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 31 Spm., om lovforslaget vil kunne anvendes ved større uroligheder, herunder ved eksempelvis fodboldkampe, hvor folk også kan få 40 dages fængsel, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 32 Spm. om, hvordan regeringen vil sikre, at uskyldige borgere ikke bliver ramt, når lovgivningsteksten er så upræcis, som den er, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 33 Spm., om lovforslaget kommer i karambolage med vores grundlovssikrede ret til at demonstrere, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 34 Spm. om, hvordan domstolene praktisk skal kunne håndtere masseanholdelser, som der lægges op til i lovforslaget, både logistisk, med hensyn til domsmænd og økonomisk, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 35 Spm. om, hvordan regeringen forholder sig til, at Fængselsforbundet i sit høringssvar skriver, at hvis ikke Kriminalforsorgen kan finde ledige pladser, vil det betyde, at der enten ikke kan ske varetægtsfængslinger, eller at andre anholdte og varetægtsfængslede må løslades, til justitsministeren
- 36 Spm. om, hvem regeringen vil pege på skal løslades, hvis der under klimatopmødet ikke findes ledige pladser i kriminalforsorgen og der derfor enten ikke kan ske varetægtsfængslinger af anholdte eller der må løslades andre anholdte og varetægtsfængslede, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 37 Spm. om, hvad regeringen vil gøre for at hjælpe de ansatte i Fængselsforbundet, der i deres høringssvar skriver, at deres medlemmer sørger for at holde samfundets kriminelle bag lås og slå, men at de meget gerne er fri for at spærre naboens børn inde, da de ikke er uddannet til dette, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 38 Spm., om der findes andre tilfælde i dansk lovgivning, hvor et forhold, der ikke er rejst tiltale for eller kan rejses tiltale for, virker som skærpende omstændighed for andre lovovertrædelser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 39 Spm. om, hvordan regeringen mener at »forsæt« skal afgrænses af domstolene, jf. forslagets bemærkninger på side 10, hvoraf det fremgår, at hvis man f.eks. har kendskab til, at der foregår uroligheder i området, så er det forsæt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 40 Spm., om ministeren kan bekræfte, at retspraksis for straffelovens § 119, stk. 3, betyder, at det ikke er nødvendigt, at tjenestehandlingen er lovlig, og at det ikke tilkommer borgeren på stedet at påse, at processuelle regler af forskellig art er overholdt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 41 Spm., om ministeren vil angive andre steder i dansk ret, hvor loven rummer mulighed for, at man ikke skal bevise, at det er dén specifikke gerningsmand, der har lavet noget kriminelt, og ligeledes hvordan den retspraksis er opstået, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 42 Spm. om teknisk bistand til udarbejdelse af et ændringsforslag, der skal sikre, at der i politiloven indsættes en henvisning til retsplejelovens kapitel 43 a, ligesom der henvises til retsplejeloven i andre love, der hjemler frihedsberøvelser uden for strafferetsplejen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 43 Spm. om konkrete eksempler på situationer, hvor en person på en og samme gang optræder »omfattende uroligheder m.v. ved i det pågældende område at begå hærværk eller f.eks. ved at lave fysiske blokader« og samtidig ikke kan omfattes af straffelovens § 133, § 134 eller §134 a, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 44 Spm., om det er retssikkerhedsmæssigt forsvarligt, at straffen for en bestemt forseelse udmåles væsentlig forskelligt, afhængigt af hvad der kendetegner den generelle situation »i området«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 45 Spm., om forslaget betyder, at en demonstrant, som anholdes for at forhindre politiets arbejde ved at sidde i kæder under en demonstration, hvor der i området forekommer grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, risikerer varetægtsfængsling, idet domstolen må gå ud fra, at frihedsstraffen normalt vil være af 40 dages varighed, til justitsministeren
- 46 Spm. om, hvorfor regeringen finder de hidtidige strafudmålingsbestemmelser for hærværk utilstrækkelige, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 47 Spm., om ministeren er enig i følgende vurdering fra Institut for Menneskerettigheders høringssvar: »desto strengere straffen er, desto mere må det forventes, at politiet skrider ind over for demonstranter, og desto mere negative konsekvenser vil strafskærpelserne have for lysten til at deltage i lovlige og fredelige demonstrationer«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 48 Spm. om, hvilke overvejelser ministeren har gjort i forhold til, om en femdobling af bødestrafen for gadeorden og sammenstimlen kan have en »chilling effect« for udøvelsen af ytrings- og forsamlingsfriheden omfattet af grundlovens §§ 77 og 79 samt EMRK artikel 10 og 11, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 49 Spm. om ministerens redegørelse for sine overvejelser i forbindelse med at udvide grænsen for længden af præventive anholdelser fra 6 til 12 timer set i relation til EMRK artikel 5, stk. 1, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 50 Spm. om ministerens kommentar til IMR's diskussion af »lovligheden af præventive frihedsberøvelser«, som den fremgår af IMR's høringssvar, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 51 Spm. om, hvad retspraksis er med hensyn til at kunne bevise »forsættet« i straffelovens § 134 a, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 52 Spm. om, hvad forventningerne er til udbetalte erstatninger som følge af uberettiget varetægtsfængsling, og hvordan ministeren vil søge at undgå det problem, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 53 Spm. om, i hvilket omfang der vil kunne straffes for medvirken til § 119, stk. 1, og § 134 a for de lovovertrædelser, som man nu vil indføre 40 dages fængsel for, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 54 Spm., om ministeren er enig i, at § 134 a handler om »deltagere i slagsmål eller anden grov forstyrrelse« og ikke handler om mindre forstyrrelser af ro og orden som den type, der er i ordensbekendtgørelsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 55 Spm. om, i hvilket omfang ministeren regner med at der vil ske varetægtsfængslinger i den type sager, som ifølge lovforslaget skal medføre straf på mindst 40 dages fængsel, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 56 Spm. om, hvad begrundelsen er for, at det er nødvendigt med en femdobling af bøder, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 57 Spm. om, hvorfor ministeriet mener, at præventive anholdelser og en forlængelse af dette til 12 timer vil være i overensstemmelse med menneskerettighederne, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 58 Spm. om, hvad ministeriet vil gøre for at sikre, at de, der bliver anholdt præventivt, bliver underrettet om deres ret til at få anholdelsen bragt for en dommer, herunder personer, der ikke taler dansk, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 59 Spm. om, hvad ministeriet vil gøre for at sikre, at de børn, der bliver anholdt præventivt, bliver behandlet i overensstemmelse med de forpligtelser, Danmark har påtaget sig efter Børnekonventionen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 60 Spm. om redegørelse for sagerne fra Ungdomshuset, brugen af knibtangsmånøvre, hvor der løbes ud i sidegaderne, og f.eks. demonstrationen på Sankt Hans Torv, hvor politiet begyndte anholdelser straks efter at have opløst demonstrationen, og hvor gaderne var spærret, og hvordan ovenstående sager formentlig ville være forløbet, såfremt dette lovforslag havde været vedtaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 61 Spm. om, hvilken viden ministeren og ministeriet har om, at der vil komme personer, der vil slås, udøve vold og lave ballade, og om dette er videregivet til udvalgte ordførere i Folketinget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 62 Spm. om, hvad baggrunden er for, at ministeriet først kommer med forslag nu, der skal hastes igennem, i stedet for at have det med i foråret, da straffelovens § 119 senest blev skærpet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 63 Spm. om redegørelse for domme de sidste 5 år mod fagligt aktive for blokader og andre faglige aktioner, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 64 Spm. om, i hvilket omfang ministeren forventer at fagligt aktive vil blive ramt af dette lovforslag, og i så fald af hvilke af bestemmelserne og med hvilke forventede straffe, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 65 Spm. om redegørelse for, om der er forskel på, om man efter straffelovens § 119, stk. 3, lægger hindringer i vejen for en udrykning, der skal afværge farer, f.eks. brand, brug af ambulance, udrykning af politiet, eller når der er tale om politi, der ikke er ved at rykke ud for at afværge fare for menneskeliv, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 66 Spm. om, hvad retspraksis er i dag, hvis man forhindrer en udrykning, der skal afværge fare, f.eks. brand, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 67 Spm., om ministeren mener, at afviklingen af EU-topmødet i 2002 foregik på en god måde og bør tjene som forbillede, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 68 Spm. om, hvorfor ministeren mener, at det er nødvendigt med disse meget, meget alvorlige straffeskærpelser og mulighed for lang præventiv anholdelse, når politiet kunne håndtere topmøder både i 1995 og 2002 uden så voldsomme straffe og præventive anholdelser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 69 Spm. på baggrund af den viden, der findes om konsekvenserne af at sætte unge mennesker i fængsel, om det at sætte langt flere mennesker i fængsel,

- og at flere derfor får en plettet straffeattest, så vil give risiko for at flere bliver kriminelle, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 70 Spm., om ministeren kan bekræfte, at belægget i fængsler og arresthuse er langt over målsætningen om en belægsprocent på 92 pct., til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 71 Spm. om, hvordan Folketinget kan sikre, at den geografiske udstrækning af lovforslagets bestemmelser ikke kan udvides til at omfatte en hel by, sådan som det er sket med visitationszonerne, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 72 Spm. om ministerens kommentar på høringssvaret fra forsvarsadvokaterne, der siger, at den påtænkte ændring af straffelovens § 119, stk. 3, reelt er en udvidelse af gerningsindholdet, hvilket altså er i modstrid med det, ministeren sagde gentagne gange under 1. behandlingen af lovforslaget, hvor det igen og igen blev sagt, at der ikke var noget nyt, der blev kriminaliseret, men at lovforslaget kun omhandler strafskærpelser af forhold, der i forvejen er strafbare, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 73 Spm. om kommentar til henvendelse af 3/11-09 fra Vivi Bech, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 74 Spm., hvis der f.eks. står 40 mand på gaden uden for en byggeplads og demonstrerer med den konsekvens, at trafikken ikke kan komme forbi, om det så vil være uro, der gør, at de kan blive omfattet af lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 75 Spm. om præcisering af, hvilke typesituationer lovforslaget retter sig imod, og om at komme med klare eksempler på typesituationer, der kan være omfattet, til justitsministeren
- 76 Spm. om, hvorledes ministeren vil sikre sig, at reglerne anvendes med forsigtighed og alene i tilfælde, hvor det med stor sikkerhed kan lægges til grund, at de pågældende har det fornødne forsæt, til justitsministeren
- 77 Spm., om ministeren vil sikre, at der i forslaget redegøres mere udførligt for lovforslagets betydning for anvendelsen af varetægtsfængsling, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 78 Spm. om, i hvilke tilfælde den Europæiske Menneskerettighedsdomstol accepterer brugen af præventive frihedsberøvelser, og i hvilke tilfælde domstolen har accepteret indgreb i ytrings- og forsamlingsfriheden i form af præventive frihedsberøvelser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 79 Spm. om kommentar til henvendelse af 6/11-09 fra Center for Rets- og Politiforskning, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 80 Spm. om kommentar til høringssvar fra Amnesty International, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 81 Spm. om, hvorvidt der i andre lande kommer strafskærpelser i lovgivningen, når der foregår uroligheder, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 82 Spm. om, hvornår de retningslinjer, som er nævnt i Rigspolitiets høringssvar til L 49, om mobilt videoudstyr og videodokumentation vil være udarbejdet, og om ministeren vil fremsende retningslinjerne til Retsudvalget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 83 Spm. om kommentar til høringssvar fra Østre Landsret, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 84 Spm. om kommentar til høringssvar fra Advokatsamfundet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 85 Spm. om kommentar til høringssvar fra Vestre Landsret, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 86 Spm., om ministeren vil garantere, at lovforslaget aldrig kan finde anvendelse på faglige konflikter, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 87 Spm. om redegørelse for, hvad strafniveauet er i dag for hver af de foreslåede strafskæmpelser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 88 Spm. om, med hvilken hjemmel i EMRK ministeren begrundet grundlaget for præventive anholdelser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 89 Spm. om fremlæggelse af materialet, der ligger til grund for de præventive anholdelser, og som forholder sig til EMRK, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 90 Spm. om redegørelse for, om grundlovens syn på, hvad der giver hjemmel til at opløse en forsamling er snævrere eller bredere end det i lovforslaget definerede, herunder forholdet til den offentlige fred og orden, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 91 Spm., om sammenkoblingen af regler som § 134 a med f.eks. § 119, stk. 3, eller ordensbekendtgørelsen findes i andre lande, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 92 Spm., om det er korrekt, at politiet på nuværende tidspunkt er gået forgæves med arrestanter til kriminalforsorgen på grund af manglende pladser, og hvordan forestiller ministeren sig, at der skal skabes plads til varetægtsarrestanterne, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 93 Spm., om ministeren er enig i udsagnet om, at dette lovforslag ikke er målrettet de hårdkogte ballademagere, og at de allerede straffes efter andre paragraffer, men derimod retter sig mod små forseelser (hærværk undtaget) eller folk, der på forhånd ikke har gjort noget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 94 Spm., om ministeren er enig i, at overtrædelserne vedrørende straffelovens § 119, stk. 3, og ordensbekendtgørelsen retter sig mod folk, der ikke bruger vold, og hvor vold derfor slet ikke er inde i billedet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 95 Spm. om, hvad det nuværende strafniveau er for § 291, som lovforslaget skal hæve med det halve; ministeren bedes i den forbindelse komme med eksempler på domme, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 96 Spm. om, hvilke afgørelser fra den Europæiske Menneskeretsdomstol ministeriet mener tillader præventive frihedsberøvelser, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 97 Spm. om tre eksempler på situationer, hvor der er fare for den offentlige fred, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 98 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, så præventiv frihedsberøvelse indbringes for retten lige så enkelt og med samme ret til forsvarer, som hvis man var sigtet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 99 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, så det ikke længere fremgår, at normalstraffen for § 119, stk. 3, skal være 40 dages fængsel, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 100 Spm. om en reclaim the streets happening med f.eks. cykeldemonstration eller fodboldkamp på kørebanen vil kunne føre til, at strafskærperne i lovforslaget kan anvendes, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 101 Spm., om en happening, hvor en kvinde nægtede at betale fuld pris for en busbillet i protest mod den manglende ligeløn og derefter nægtede at forlade bussen, så politiet måtte bære hende væk, samtidig med at andre kvinder stod og demonstrerede med bannere og skilte, kunne føre til, at strafskærperne i lovforslaget kan anvendes, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 102 Spm. om redegørelse for, hvordan man forestiller sig at skaffe de nødvendige ressourcer i kriminalforsorgen til at håndtere måske flere hundrede anholdte i mange dage, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 103 Spm., om ministeren kan garantere, at der ikke vil forekomme situationer, hvor kriminalforsorgen må »lukke et eller flere fængsler ned«, forstået sådan, at de indsatte bliver låst inde hele dagen, så de ikke kan deltage i uddannelse, behandling m.v., fordi der skal frigøres fængselspersonale til at tage sig af flere hundrede anholdte som følge af dette lovforslag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 104 Spm. om dokumentation for, at det er nødvendigt at forhøje bøderne for overtrædelse af ordensbekendtgørelsen så voldsomt, som der foreslås, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 105 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag, så lovforslaget ikke kan anvendes på faglige aktioner, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 106 Spm. om teknisk bistand til ændringsforslag, der gør, at det kan sikres, at varetægtsfængsling kun anvendes i meget begrænset omfang, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 107 Spm. om, såfremt der ved en stor demonstration står forskellige kor undervejs langs ruten og synger og der så opstår ballade et andet sted i demonstrationen, politiet opløser demonstrationen og spærrer af, kan kordeltagerne så risikerer at blive omfattet af dette lovforslag, hvis de ikke kommer hurtigt nok væk, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 108 Spm., om ministeren er enig med Fængselsforbundet i, at deres medlemmers uddannelse ikke er rettet mod at tage sig af bedstemødre, der laver sit down-aktion foran Brorsons Kirke, eller skraldemænd, der blokerer Vestforbrænding, eller sygeplejersker, der strejker for højere løn, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 109 Spm. om redegørelse for, om følgende situation vil være omfattet af lovforslaget: Under en overenskomstkonflikt er der forhandlinger i Arbejdsretten, der er en lovligt anmeldt demonstration foran Arbejdsretten på Sankt Annæ Plads, 50 personer trænger ind i Arbejdsretten, og der er lidt tumult ude foran, dommeren m.fl. flygter ud af lokalet og ringer efter politiet; hvis politiet afspærrer Sankt Annæ Plads, må de så anholde alle på pladsen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 110 Spm. om, hvis der er nogle, der under en 1. maj-demonstration i Fælledparken kaster æg og tomater mod en taler og andre kommer i slagsmål med dem for at stoppe dem, vil den situation så være omfattet af lovforslaget, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 111 Spm. om, hvis der under en 1. maj-demonstration, hvor der opstår tumult ved scenen, sidder nogle pædagoger i rundkreds i nærheden og hygger sig og ikke flytter sig, da politiet kommer, men holder fast i hinanden; vil de så være omfattet af forslagens § 119, stk. 3, og risikere 40 dages fængsel, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 112 Spm., om det er ministerens intention, at politiet skal gribe ind i flere situationer end i dag i forhold til a) faglige konflikter, b) demonstrationer, c) civile ulydelighedsaktioner, eller er det ministerens intention, at det skal være i samme omfang som i dag, men med hårdere straffe, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 113 Spm. om sikring af, at politiet ikke går forgæves med varetægtsfængslinger under klimatopmødet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 114 Spm., om hærværk, uro og lign. i én bydel kan være skærpende omstændighed for episoder i en anden bydel, alene fordi der er tale om sammenfald af anledning/tema, som f.eks. demonstrationer i flere bydele på grund af Ungdomshuset eller klimatopmødet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 115 Spm. om, hvis den skærpende omstændighed er trådt i kraft, gælder den foreslåede stramning af § 119, stk. 3, om 40 dage plus mulig varetægt for at forhindre politiets arbejde så for personer, der ikke gør andet, end at de ikke når at komme væk, men anholdes, når politiet opløser en forsamling, som Skt. Hans Torv 2. marts 2007, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 116 Spm. om, hvor meget ministeren vurderer at klimatopmødet vil koste for Kriminalforsorgen og for domstolene, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 117 Spm., om ministeren er enig i, at lovforslaget formentlig vil øge kapacitetsproblemerne i Kriminalforsorgen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 118 Spm. om, hvis der kommer masseanholdelser i forbindelse med klimatopmødet - og der ikke er plads i Kriminalforsorgen - hvor vil ministeren da placere de fængslede, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 119 Spm., om man i Norge, Sverige, Tyskland og Holland har tilsvarende regler om politiets adgang til administrative frihedsberøvelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 120 Spm. om kommentar til henvendelse fra People's Climate Action, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 121 Spm. om, hvad der skal til for, at man bliver omfattet af lovforslagets bestemmelser, hvis man bliver anholdt i Indre By, samtidig med at der er uro på Nørrebro, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 122 Spm. om redegørelse for, om ministeren mener, der vil ske varetægtsfængslinger i større omfang, end der gør i dag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 123 Spm. om, at selv om ministeriet ikke mener, at reglerne i sig selv vil føre til ændringer i udbetaling af erstatninger for uberettiget varetægtsfængslinger, forventer ministeriet så, at der bliver flere uberettigede varetægtsfængslinger og dermed flere erstatninger, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 124 Spm., om besvarelsen af spørgsmål 47 betyder, at ministeren er enig eller uenig med Institut for Menneskerettigheders vurdering, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 125 Spm., om det er rigtigt forstået, at ministerens begrundelse for at forhøje straffen for hærværk alene er, at man mener, det er en grov forbrydelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 126 Spm. om kommentar til hørings svar fra Den Danske Dommerforening, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 127 Spm. om kommentar til henvendelse af 13/11-09 fra Børnesagens Fællesråd, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 128 Spm. om, hvor mange der tidligere har rejst spørgsmål om erstatninger for præventive anholdelser, og hvor mange der har fået dem godkendt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 129 Spm. om, hvor i svaret på spørgsmål 112 svaret står på, om det er ministerens intention, at der skal gribes ind i flere faglige konflikter, demonstrationer eller civile ulydighedskationer end i dag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 130 Spm. om redegørelse for, om hårdkogte ballademagere, der bruger vold og kaster med molotovcotails, er dem, dette forslag retter sig imod, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 131 Spm. om redegørelse for, hvilke paragraffer man i dag bruger til at ramme mennesker, der begår voldelige optøjer, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 132 Spm. om bekræftelse af, at overtrædelser af straffelovens § 119, stk. 3, ordensbekendtgørelsens § 3 og 4 ikke handler om kriminalitet, der indeholder vold eller ødelæggelser, samt at præventive anholdelser er et indgreb, før der er begået noget kriminelt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 133 Spm. om, hvorvidt skærpelserne medfører hårdere indgriben, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 134 Spm. om, at politiet i forbindelse med ungdomshuskonflikten anholdt ca. 2.500 alene i perioden september 2006–oktober 2007, hvor mange af disse 2.500 sager ville med lovforslagets foreslåede skærpelse af § 119, stk. 3, kunnet have ført til fængselsdom/varetægtsfængsling, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 135 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at lovforslagets foreslåede skærpelse af § 119, stk. 3, ikke fører til, at anklagemyndighed og dommervagt i fremtiden mister overblikket og varetægtsfængsler i hundredvis uden tilstrækkeligt grundlag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 136 Spm. om, hvor mange af de 248 sager med varetægtsfængsling i marts 2007 der med lovforslagets foreslåede skærpelse af § 119, stk. 3, kunne have ført til fængselsdom/varetægtsfængsling, til justitsministeren, og ministerens svar herpå

- 137 Spm. om, i hvilke situationer, hvor mange gange og med hvor mange frihedsberøvede personer til følge politiet har benyttet sig af præventive anholdelser i forbindelse med demonstrationer og politisk relateret uro siden indførelsen i 2004, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 138 Spm. om, hvis man definerer masseanholdelser som mere end 40 anholdte personer på én gang, hvor mange masseanholdelser har politiet så foretaget i forbindelse med demonstrationer og politisk relateret uro og aktioner siden 1980, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 139 Spm. under henvisning til, at fire masseanholdelser med i alt ca. 587 anholdte alene i 2006 alle endte med frifindelser/tiltalefrafald og erstatning, om ministeren er enig i, at det tyder på, at mange præventivt anholdte kan være helt ubegrundet frihedsberøvede, der aldrig ville kunne dømmes for nogen lovovertrædelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 140 Spm. om kommentar til artiklen af 13/11-09 fra CEPOS: »Lømmelpakken rejser spørgsmål i forhold til den Europæiske Menneskerettighedskonvention«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 141 Spm. om teknisk bistand til et ændringsforslag der sikrer, at det gøres til et krav, at politiet meddeler et påbud til demonstranter m.v. og kun anholder dem, hvis de ikke efterkommer et sådant påbud, til justitsministeren
- 142 Spm. om redegørelse for de seneste tre tilfælde, hvor § 134 a har været brugt i forbindelse med faglige kampe, og om at angive dateringen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 143 Spm. under henvisning til ministerens besvarelse af spørgsmål 1, det fremgår, at Rigsadvokaten oplyser, at der ikke i nyere tid har været domme for overtrædelser af § 134 a i forbindelse med faglig aktion, men hvad med anholdelser, sigtelser, varetægtsfængsling og præventiv frihedsberøvelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 144 Spm. under henvisning til ministerens bevarelse af spørgsmål 7, det fremgår, at rigspolitiet oplyser, at der ikke er rejst sigtelse for overtrædelse af § 134 a i forbindelse med skraldemandsblokaden ved Vestforbrænding, ministeren bedes oplyse, om der har været sigtelse for overtrædelse af § 119 eller ordensbekendtgørelsen, og hvorvidt nogen er blevet anholdt og i bekræftende fald på hvilket grundlag, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 145 Spm. under henvisning til ministerens besvarelse af spørgsmål 66, hvis der ikke er nogen domme med situationer, hvor nogen har forsøgt at forhindre en udrykning, der skal afværge fare, f.eks. brand, hvad er så ministerens begrundelse for at det er nødvendigt at skærpe straffen, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 146 Spm. under henvisning til ministerens besvarelse af spørgsmål 95, hvis der ikke er nogen nyere domme, som kan belyse strafniveauet for hærværk i sager, som vil være omfattet af de foreslåede strafskærpelser, hvordan skal Folketinget så vide, hvad det er for en strafskærpelse, loven lægger op til, og hvordan skal anklagemyndighed og domstole vide, hvad det er for et strafniveau, der ønskes, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 147 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 95, ministeren bedes komme med mindst fem forskellige eksempler på sager om hærværk,

- som vil være omfattet af de foreslåede strafskærper, og oplyse, hvad straffen rent faktisk var i disse sager, og hvad lovforslaget vil medføre at straffen bliver fremover, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 148 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 24 og den vedhæftede folder. Hvorfor fremgår det ikke af folderen, at man har ret til at komme for en dommer inden for 24 timer, at man har ret til en forsvarer, at man har ret til at få en forebyggende anholdelse indbragt for en dommer m.m., til justitsministeren
- 149 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 82, vil Retsudvalget få adgang til den fortrolige del af de nye retningslinjer for anvendelse af video, således som vi har det til andre fortrolige retningslinjer, f.eks. for anvendelse af tåregas, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 150 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 112, betyder ministerens svar, at det rent faktisk er ministerens intention, at politiet skal gribe ind i flere situationer end i dag i forhold til a) faglige konflikter, b) demonstrationer, c) civile ulydighedsaktioner, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 151 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 69, hvor ministeren skriver, at formålet er at bidrage til, at færre vil begå de former for kriminalitet, der er omhandlet i lovforslaget, men risikerer vi med den viden, vi har om konsekvenserne af at sætte unge i fængsel, at flere vil få en plettet straffeattest og større risiko for at begå andre former for kriminalitet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 152 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 77, ministeren bedes redegøre for, i hvilket omfang ministeren forventer at der vil ske varetægtsfængsling af personer, der ikke er »egentlige deltagere« i uroligheder, hvilket ikke kan ske i dag, hvor der skal være mistanke om § 134 a, altså deltagelse, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 153 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 60, hvis ministeren ikke mener, at situationer som knibtangsmånøven ved demonstrationen efter rydningen af Ungdomshuset og demonstrationen på Sankt Hans Torv skal være omfattet af lovforslaget, hvad er det så for situationer? Ministeren bedes beskrive mindst tre forskellige situationer, hvor lovforslaget er tænkt anvendt, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 154 Spm. under henvisning til spørgsmål 14, skyldes ministerens vurdering af, at konsekvenserne af lovforslaget for domstolene kan holdes indenfor de nuværende økonomiske rammer, a) at ministeren ikke mener, der vil blive særlig mange varetægtsfængslinger og straffesager, b) at ministeren mener, at domstolene tager fejl i deres vurdering af konsekvenserne, eller c) at ministeren mener, at domstolene bare kan nedprioritere andre typer sager, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 155 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 61, er det korrekt forstået, at det alene er erfaringerne omkring Ungdomshuset, der ligger til grund, eller har man i politiet egentlig viden om, at der ikke bare vil komme udlændinge fra aktivistmiljøet og støtte op om protestdemonstrationer under COP15, men at disse udlændinge »vil slagsmålet, volden og balladen«,

- og har ministeriet videregivet en sådan viden til udvalgte ordførere i Folketinget, til justitsministeren
- 156 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 92, er det rigtig forstået, at indsatte i Vestre fængsel i en periode må undvære besøg og undervisning for at skabe plads til de mange varetægtsfængslede, ministeriet forudser kan komme under klimatopmødet, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 157 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 106, der bedes ydet teknisk bistand til et ændringsforslag, der sikrer særlig strenge fængselsbetingelser vedrørende lovovertrædelser, der finder sted i forbindelse med udøvelse af forsamlingsfriheden, til justitsministeren
- 158 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 114, ministeren bedes redegøre for, i hvilke situationer lovforslaget kan tænkes anvendt i flere bydele, jf. at svaret taler om »som udgangspunkt«, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 159 Spm. under henvisning til ministerens svar på spørgsmål 120, ministeren bedes komme med tre konkrete eksempler på situationer, hvor lovforslaget kan anvendes, og hvor det i praksis har vist sig at der ikke i dag er mulighed for en »stærk og konsekvent retshåndhævelse«, til justitsministeren
- 160 Spm. om fremsendelse af de fastsatte retningslinjer for politiets anvendelse af vandkanon, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 161 Spm. om fem typeeksempler på det, der er tænkt på i forbindelse med udarbejdelsen af forslaget om, hvornår en persons handlinger/passivitet ville kunne være omfattet af de foreslåede skærper, og eksempler på, hvornår de vil kunne være straffri, til justitsministeren
- 162 Spm., om ministeren vil garantere, at der vil være den fornødne grundighed i forbindelse med vurderingen af varetægtsfængslingerne i forbindelse med masseanholdelser
- 163 Spm., om der slet ikke vil være nogen konsekvenser for domstolene i forhold til økonomi i forbindelse med massevaretægtsfængslinger, til justitsministeren
- 164 Spm., om en person, der stiller sig op og kigger på uroligheder, vil have forsæt, jf. at mange danskere jo er ret nysgerrige, når der foregår noget usædvanligt, til justitsministeren
- 165 Spm., om ministeren vil angive de seneste episoder, der har ført til den antagelse, at 12 timer ikke er nok i forhold til præventive anholdelser, til justitsministeren
- 166 Spm., om det er ministerens vurdering, jf. ministerens svar på spørgsmål 24, at alle dele af lovforslaget er afvejet i forhold til enhver krog af menneskerettighederne og ikke giver anledning til problemer i denne retning, til justitsministeren
- 167 Spm., om overtrædelse af § 119, stk. 3, i forhold til den foreslåede bestemmelse kan medføre udvisning, når man ikke har dansk statsborgerskab, men ellers opholder sig i Danmark, til justitsministeren
- 168 Spm., om politiet har interne retningslinjer for, hvordan en præventiv anholdelse håndteres, og om der er visse »skridt«, politiet skal tage, før en anholdelse kan finde sted, til justitsministeren

- 169 Spm. om, hvilke af de foreslåede bestemmelser der vil give en plet på straffeattesten, og hvordan forældes de - for alle og særlig for førstegangskriminelle og for unge under 18 år, til justitsministeren
- 170 Spm., om ministeren mener, at loven opfylder kravene til god lovkvalitet og lovskik, til justitsministeren
- 171 Spm., om ministeren er enig i, at der skal foreligge et påbud, der er overtrådt, eller en strafbar handling med f.eks. bødestraf til følge, for at en præventiv anholdelse kan iværksættes, til justitsministeren
- 172 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at det kan dokumenteres, at der er givet et påbud før en præventiv anholdelse, og vil ministeren tage skridt til at dokumentere forløbet, således at klageren, såfremt denne ønsker det, kan få vurderet forløbet ved den særlig lette klageadgang, til justitsministeren
- 173 Spm., om ministeren vil redegøre for de seneste 10 begivenheder, hvor der er foretaget præventive anholdelser, til justitsministeren
- 174 Spm. om, med hvilken hjemmel og efter hvilke kriterier uromagere kan afvises ved grænsen, til justitsministeren
- 175 Spm. om, at § 143 a ifølge ministerens svar på spørgsmål nr. 31 har været anvendt ved fodboldkampe. Der ønskes en redegørelse for de seneste tre begivenheder, således at det er muligt at se, hvor mange der deltog i begivenheden, og hvad omfanget af den grove forstyrrelse var, til justitsministeren
- 176 Spm. om, hvor i ministerens svar på spørgsmål nr. 35 svaret findes på, om vi kan risikere, at politiet må lade varetægtsfængslede gå som følge af pladsmangel under klimatopmødet, til justitsministeren
- 177 Spm., om ministerens svar på spørgsmål 40 skal forstås således, at det ikke er en betingelse for anvendelsen af § 119, stk. 3, at en person har fået mulighed for at slippe væk fra urolighederne, således at vedkommende ikke får en chance for at undgå et strafskærpende forsæt, til justitsministeren
- 178 Spm. om, hvilke forventninger regeringen har til, at forsættet kan bevises, til justitsministeren, og ministerens svar herpå
- 179 Spm. under henvisning til ministerens besvarelse af spørgsmål 38, ministeren bedes uddybe svaret ved at komme med en eksemplificering, der vedrører lovforslaget, til justitsministeren

6 af udvalgets spørgsmål til justitsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmålene og justitsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra EL.

Spørgsmål 58:

Hvad vil ministeriet gøre for at sikre, at de der bliver anholdt præventivt bliver underrettet om deres ret til at få anholdelsen bragt for en dommer, herunder personer der ikke taler dansk, jf. IMR's høringssvar s. 19?

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, som har oplyst følgende:

»Rigspolitiet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet et bidrag fra Københavns Politi, der har oplyst, at politikredsen til brug for COP15 har udarbejdet en vejledning til udlevering til personer, der måtte blive frihedsberøvet i medfør af politiloven. Vejledningen, der endnu ikke foreligger i endelig form, indeholder et særskilt afsnit om adgangen til at anmode om domstolsprøvelse af frihedsberøvelsen. Der vejledes i den forbindelse om adgangen til og fremgangsmåden ved indbringelse af en administrativt bestemt frihedsberøvelse for retten. Vejledningen, der også tænkes anvendt efter COP15, vil også blive oversat til en række sprog med henblik på udlevering til udlændinge, der frihedsberøves i medfør af politiloven.

Det kan i øvrigt oplyses, at Rigspolitiet vil udsende retningslinjer til politikredsene om, at der i alle tilfælde skal orienteres om adgangen til domstolsprøvelse af lovligheden af administrative frihedsberøvelser efter politiloven.«

Justitsministeriet kan henholde sig til det, som Rigspolitiet har oplyst.

Spørgsmål 71:

Hvordan kan Folketinget sikre, at den geografiske udstrækning af lovforslagets bestemmelser ikke kan udvides til at omfatte en hel by, sådan som det er sket med visitationszonerne?

Svar:

De foreslåede strafskærpsbestemmelser vil alene finde anvendelse på forhold, som begås, mens eller i umiddelbar forlængelse af, at der i området foregår grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden som nævnt i straffelovens § 134 a. Som anført i lovforslagets bemærkninger skal der således være en tidsmæssig og geografisk sammenhæng mellem overtrædelserne og den grove forstyrrelse af den offentlige ro og orden. Det er endvidere en betingelse, at de pågældende har forsæt (f.eks. kendskab) til, at der i området foregår sådanne uroligheder

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets bemærkninger, må den nærmere fastlæggelse af området, hvor der i en given situation foregår uroligheder, bero på en konkret vurdering bl.a. af urolighedernes omfang og udstrækning og af de geografiske forhold det pågældende sted. De foreslåede strafskærpsbestemmelser omfatter ikke kun de gader, pladser, torve mv., hvor der foregår uroligheder, men også gader mv., som støder op til det sted, hvor urolighederne foregår, og som f.eks. kan anvendes som adgangs- eller flugtveje til og fra stedet. Bestemmelsen omfatter således f.eks. tilfælde, hvor en gruppe personer i en gade, som støder op til en plads, hvor der foregår omfattende uroligheder, forsøger at hindre politiet i at komme frem til pladsen eller forsøger at hindre politiet i at forfølge og anholde uromagere, som via de tilstødende gader forsøger at stikke af fra pladsen.

I nogle tilfælde flytter uroligheder sig løbende – afhængig af, hvor uromagerne bevæger sig hen – inden for et bestemt område, f.eks. inden for et bestemt kvarter, omkring nogle boligblokke eller omkring et bestemt bygningskompleks. I sådanne tilfælde vil som udgangspunkt hele området omkring f.eks. boligblokkene eller bygningskomplekset være omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 119, stk. 3, 2. pkt.

Bestemmelsen omfatter derimod ikke andre overtrædelser, der sker i samme by eller bydel uden en nær geografisk sammenhæng med det sted, hvor urolighederne foregår, uanset hvad motivet eventuelt måtte være for overtrædelserne.

Som det fremgår, vil de foreslåede straffeskærpselsesbestemmelser med en vedtagelse af det fremsatte lovforslag alene finde anvendelse, hvor der er en geografisk sammenhæng mellem overtrædelserne og den grove forstyrrelse af den offentlige ro og orden. De foreslåede bestemmelser vil således ikke omfatte en hel by, blot fordi der f.eks. i en mindre afgrænset del af byen foregår grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden. Der henvises endvidere til besvarelsen af spørgsmål nr. 15 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Spørgsmål 74:

Hvis der f.eks. står 40 mand på gaden udenfor en byggeplads og demonstrerer, med den konsekvens, at trafikken ikke kan komme forbi, vil det så være uro, der gør at de kan blive omfattet af lovforslaget?

Svar:

Med hensyn til de foreslåede straffeskærpselsesreglers anvendelse i forbindelse med faglige aktioner mv. og forståelsen af udtrykket »grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted« henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 1, 7 og 9 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

I en situation, hvor en afgrænset gruppe af personer demonstrerer foran en byggeplads med den virkning, at trafikken ikke kan komme forbi, vil der ikke i sig selv være tale om grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden som nævnt i straffelovens § 134 a. De foreslåede straffeskærpselsesregler vil således i givet fald ikke finde anvendelse, selv om der eventuelt måtte forekomme overtrædelser f.eks. af straffelovens § 119, stk. 3, om at hindre politiets arbejde mv. eller af ordensbekendtgørelsens § 3.

Spørgsmål 83:

Ministeren bedes kommentere hørings svar fra Østre Landsret, jf. REU L 49 - bilag 19.

Svar:

Østre Landsret anfører, at det i tilknytning til forslaget om at forlænge fristen for frihedsberøvelse efter politiloven fra 6 til 12 timer bør overvejes at præcisere hjemlen for frihedsberøvelser efter politilovens §§ 8 og 9, og at indføre en indberetningsordning for administrative frihedsberøvelser. Frihedsberøvede bør endvidere informeres om adgangen til at få frihedsberøvelsens lovlighed prøvet ved domstolene efter retsplejelovens kapitel 43 a.

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets bemærkninger, foreslås der ikke ændringer af betingelserne for at foretage frihedsberøvelse efter politilovens §§ 8 og 9. Frihedsberøvelse vil således fortsat kun kunne ske for at afværge en konkret og nærliggende fare for forstyrrelse af den offentlige orden mv. eller for enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Frihedsberøvelse vil fortsat alene kunne anvendes, hvis det er nødvendigt i den konkrete situation, og hvis mindre indgribende midler ikke findes tilstrækkelige til at afværge faren. Frihedsberøvelsen skal endvidere fortsat være så kortvarig og skånsom som muligt, og personen skal ligesom i dag løslades, så snart de omstændigheder, der gav anledning til frihedsberøvelsen, ikke længere er til stede.

Som også anført i lovforslagets bemærkninger skal frihedsberøvelsen og dens varighed i det konkrete tilfælde være nødvendig og forsvarlig set i forhold til den fare, der søges afværget med frihedsberøvelsen. Proportionalitetsvurderingen må antages bl.a. at afhænge af frihedsberøvelsens varighed, således at vurderingen alt andet lige skærpes, jo længere frihedsberøvelsen varer.

På den anførte baggrund finder Justitsministeriet ikke, at der er behov for yderligere at præcisere hjemlen for politiets frihedsberøvelse efter politilovens §§ 8 og 9.

Med hensyn til spørgsmålet om iværksættelse af en indberetningsordning har Rigspolitiet oplyst, at politiet i givet fald vil iværksætte en indberetningsordning omfattende alle administrative frihedsberøvelser, der udstrækkes over 6 timer. Justitsministeriet vil på baggrund af indberetningsordningen sende en orientering herom til Folketingets Retsudvalg, når de nye regler i givet fald har virket i ca. 3 år.

For så vidt angår information om adgangen til at få lovligheden af administrativ frihedsberøvelse indbragt for retten henvises til besvarelsen af spørgsmål nr. 58 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende lovforslaget.

Spørgsmål 97:

Ministeriet bedes komme med tre eksempler på situationer, hvor der er fare for den offentlige fred.

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der sigtes til begrebet »den offentlige fred« i politiloven, jf. politilovens § 7, stk. 4 og 5, om forbud og påbud mod forsamlinger, som er til fare for den offentlige fred, og § 9 om indgreb over for opløb, som er til fare den offentlige fred.

Det fremgår af bemærkningerne til det pågældende lovforslag om politiloven (Folketingstidende 2003-2004, tillæg A, s. 5883), at der ved begrebet den offentlige fred forstås den indre »samfundsfred«, og at begrebet »fred« er snævrere end begrebet »orden« (som også anvendes i politiloven). For at der kan være tale om angreb på den offentlige fred forudsætter det, at der er tale om anslag mod almene interesser af betydelig værdi, f.eks. trusler mod borgernes liv eller velfærd, omfattende tingsødelæggelser eller angreb på offentlige bygninger og kontorer eller på samfundsvigtige institutioner, f.eks. transportvæsen, energiforsyning eller kommunikationsmidler.

Spørgsmål 115:

Hvis den skærpende omstændighed er trådt i kraft (dvs. hvis § 134 a og lign. overtrædes af nogle i et område), gælder den foreslåede stramning af § 119, stk. 3, om 40 dage plus mulig varetægt for at forhindre politiets arbejde, så for personer:

- der ikke gør andet end, at de ikke når at komme væk men anholdes, når politiet opløser en forsamling, som Skt. Hans Torv 2. marts 2007,
- der omringes et sted, hvor andre kaster sten som dem fra knivtangsmånøvren 1. marts 2007,
- der alene opholder sig i gaderne, mens politiet samtidigt kører rundt og via højttalere befaler folk at forlade stedet, mens der er uro i området, sådan som politiet gjorde om aftenen 1. marts 2007, reelt et slags udgangsforbud, som i øvrigt også blev formidlet via TV, hvor politiet sagde, at alle i området risikerede anholdelse.

Svar:

De foreslåede straffeskærpselsesregler vil kun finde anvendelse, hvis der begås forhold, som allerede i dag er strafbare (f.eks. en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3, om at hindre politiets arbejde mv.), og der samtidig i området foregår grov forstyrrelse af den offentlige ro og orden.

Det forhold, at personer er til stede i et område eller opholder sig i gaderne, er ikke i sig selv en overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 3.